

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معیارهای ارزیابی دانش پژوهی آموزشی

ضرورت ارزیابی دانش پژوهی

■ در صورتی که بخواهیم مفهوم بسط یافته دانش پژوهی را در حیات آکادمیک مؤسسات آموزشی وارد کنیم لازم است بتوانیم با معیارهای مشخص و ثابتی اشکال مختلف آن را مورد ارزیابی قرار دهیم.

Simpson DE, Fincher RM. Making a case for the teaching scholar. Acad Med 1999;74: 1296–9.

اهمیت ارزشیابی درست دانش پژوهی آموزشی

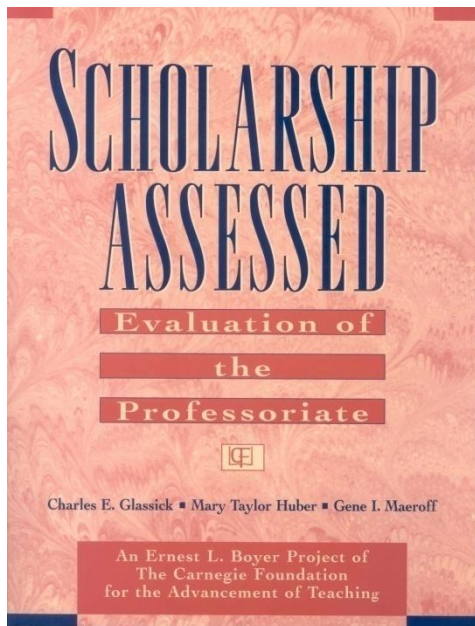
- برای فرم هایی از کار دانش پژوهی که معیارهای مشخص و منظمی برای ارزیابی دارند، ارزش زیادتری از انواع دانش پژوهی (مثل دانش پژوهی آموزشی) که منظم نیستند، قایل می شوند.

Lee Shulman

معیار های ارزیابی دانش پژوهی

■ شش معیار زیر در ارزیابی تمام اشکال دانش پژوهی مورد استفاده قرار می گیرند:

- دارا بودن اهداف مشخص
- کسب آمادگی کافی
- استفاده از روش مندی مناسب
- نتایج قابل توجه
- ارائه مؤثر
- بازبینی نقادانه

Glassick et al. Scholarship Assessed: Evaluation of the Professoriate. San Francisco, CA: Jossey-Bass; 1997

دارا بودن اهداف مشخص

■ فرد دانش پژوه باید اهداف خود را از فعالیت های صورت گرفته به وضوح بیان کند.

آیا هدف اصلی به وضوح بیان شده است؟

آیا اهداف بیان شده واقع بینانه و قابل دسترسی هستند؟

آیا موضوع مورد پرسش در زمینه مربوطه مهم است؟

■ داشتن اهداف واضح همچنین به معنی درک دورنمای پروژه است.

کسب آمادگی کافی

- آگاهی از فعالیت های قبلی صورت گرفته در زمینه مورد نظر
- داشتن مهارت های لازم برای انجام فعالیت
- از پیش فراهم کردن منابع مورد نیاز آن فعالیت

The skill of head and hand go together

استفاده از روش مندی مناسب

■ دانش پژوه باید

□ از روش مناسب برای انجام فعالیت بهره بگیرد

□ آنها را به صورت مؤثری به کار بندد

□ در موارد لزوم بر حسب نیاز آنها را تغییر دهد.

■ در عین حال

□ انعطاف پذیری و حتی در صورت نیاز طراحی مجدد فعالیت

■ استفاده از روش مندی مناسب سبب می شود سایرین به نتایج، یافته

ها و محصولات آن اعتماد کنند.

نتایج قابل توجه

- هر فعالیت دانش پژوهی با اهمیت نتایج آن، سنجیده می شود .
- نتایج باید به دانش در آن حوزه بیافزایند، باعث تحریک یادگیری شوند، و یا مشکلی را در خارج از حوزه دانشگاه حل کنند:
  - آیا دانش پژوه به اهداف خود دست یافته است؟
  - آیا فعالیت صورت گرفته در نهایت منجر به افزودن مطلبی به دانش موجود در آن زمینه شده است؟
  - آیا فعالیت صورت گرفته افق های جدیدی برای بررسی و مطالعه بیشتر ایجاد نموده است؟

ارائه مؤثر

■ یک فعالیت دانش پژوهی هر قدر هم که برجسته و درخشان باشد در صورتی که به دیگران ارائه نشود به اتمام نرسیده است.

□ آیا دانش پژوه از شیوه مناسب و مؤثری برای ارائه نتایج کار خود بهره جسته است؟

□ آیا برای در میان گذاشتن فعالیت خود با گروه هدف خود از ابزارها و محیط های مناسب استفاده کرده است؟

□ آیا دانش پژوه پیام خود را به روشنی و یکپارچگی لازم ارائه کرده است؟

بازبینی نقادانه

- تعمق و تفکر دانش پژوه در مورد فعالیت صورت گرفته
- استفاده از دیدگاه ها و نظرات دیگران در زمینه آن فعالیت
- درس گرفتن از این اقدامات در جهت بهبود بخشیدن به فعالیت خود
- استفاده از نتایج آن ارزیابی ها برای بهبود فعالیت های آتی است.

دانش پژوهی (scholarship)

■ دانشمند با استفاده از توان مندی های ذهنی خود عرصه های دانش را به صورت خلاقانه (creative)، آگاهانه (informed)، و منظم (disciplined) به پیش می برد و یا آن را دچار دگرگونی و تغییر می نماید.

Roberts & Hansen

دانش پژوهی (scholarship)

- نماد فعالیت های دانش پژوهی به طور ویژه تولید محصولی است که به صورت گسترده در اختیار سایرین قرار داده می شود و مورد نقد و ارزیابی قرار می گیرد.
- ویژگی بارز فعالیت های دانش پژوهی، ارائه آن به سایرین است.
- برای آن که فعالیتی به عنوان دانش پژوهی در نظر گرفته شود لازم است که با دیگران در میان گذاشته شود و توسط آن ها مورد نقد قرار گیرد.

معیارهای گلاسیک و دانش پژوهی آموزشی

کاربرد شش معیار ارائه شده توسط گلاسیک و همکاران برای ارزشیابی دانش پژوهی اکتشاف و آموزش		
معیار گلاسیک	دانش پژوهی اکتشاف	دانش پژوهی آموزشی
دارا بودن اهداف مشخص	روشن بودن هیپوتز، مهم بودن سؤالات پژوهش	اهداف مشخص، قابل اندازه گیری، و قابل دستیابی
کسب آمادگی کافی	دانش مناسب، توانایی گردآوری منابع ضروری	دانش به روز، شناسایی و سازماندهی مقدار و سطح مناسبی از مواد آموزشی متناسب با اهداف
استفاده از روش مناسب	روش مطالعه پیشنهادی پاسخگوی سؤالات است، تحلیل آماری مناسب	انتخاب روش آموزشی مناسب برای رسیدن به اهداف تعریف شده انتخاب روش مناسب برای ارزیابی پیامدها
نتایج قابل توجه	هیپوتز ارزیابی و قبول یا رد می شود	اندازه گیری کیفیت یا تأثیر ارائه نشان دادن دستیابی فراگیران به اهداف آموزشی
ارائه مؤثر	منتشر کردن یا ارائه عمومی مطلب	قرار دادن فرآیند یا نتایج بدست آمده در اختیار همکاران
بازبینی نقادانه	تعمق نقادانه بر روی نتایج بدست آمده برای هدایت پژوهش های آتی	تحلیل نقادانه فعالیت های آموزشی که منجر به تغییر یا بهبود شود